

БІБЛІОТЕКА ЖУРНАЛУ
«ПОЧАТКОВЕ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ»

О. П. ТРЕТЯК

ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

ЧАСТИНА 1

ОСНОВА
ВИДАВНИЧА ГРУПА

УДК 37.016
ББК 266.504
Т66

«Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах»
(протокол № 2 від 30. 04. 2013 року) Інститут інноваційних технологій і змісту
освіти Міністерства освіти і науки України.

Рецензенти:

Калініченко Н. А. — завідувач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти
Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені
Василя Сухомлинського, доктор педагогічних наук, професор, заслужений учитель
України;

Дідусь С. В. — учитель початкових класів Українського коледжу імені В. О. Сухо-
млинського м. Київ

Третяк О. П.

Т66 Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших
школярів. Частина 1. — Х. : Вид. група «Основа», 2013. —
159, [1] с. — (Б-ка журн. «Початкове навчання та вихован-
ня»; Вип. 9 (117)).

ISBN 978-617-00-1913-4.

У посібнику пропонуються авторська програма, сучасні методики, роз-
робки уроків і виховних занять, тренінги, допоміжні матеріали, спрямова-
ні на виховання у молодших школярів гуманістичного світогляду, визна-
ння людини найвищою цінністю та вихованню ціннісного ставлення до неї.

Для вчителів початкової школи, вихователів груп продовженого
дня, психологів, батьків, студентів психолого-педагогічного факультету.

УДК 37.016
ББК 266.504

ISBN 978-617-00-1913-4

© Третяк О. П., 2013

© ТОВ «Видавнична група «Основа», 2013

ЗМІСТ

Передмова	5
Розділ I. Теоретико-методичне забезпечення проблеми виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	7
Програма «Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів»	7
Програма підвищення психолого-педагогічної культури батьків з виховання у дітей ціннісного ставлення до людини	20
Курс за вибором «Виховання у вчителів ціннісного ставлення до людини» (10 годин)	25
Програма педагогічного спостереження	30
Компоненти, критерії, показники ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	32
Критерії та рівні вихованості ціннісного ставлення до людини у учнів 1–4-х класів	34
Розділ II. Методики для визначення рівня вихованості ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	37
Метод бесіди	37
Методика незакінчених речень (Т. Гаврилова)	37
Методика «Позитивних та негативних якостей»	37
Методика «Кого скільки?» (В. І. Петрова)	38
Опитування (анкетування)	38
Методика асоціативних зв'язків	40
Методика п'яти якостей	41
Ситуація морально-етичного спрямування	41
Методика незалежних характеристик	43
Метод гри	43
Методика з піктограмами «Очі в очі»	44
Відомість про зріз рівня вихованості ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	46
Розділ III. Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів у сучасних умовах	47
Методи виховання ціннісного ставлення до людини в учнів початкової школи	47
Методика індивідуального підходу до молодших школярів з виховання ціннісного ставлення до людини	59
Приклади тренінгових занять з виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	61

Тренінг для батьків майбутніх першокласників	84
Тренінг для вчителів «Виховання ціннісного ставлення до людини у педагогів»	87
Морально-етичні ситуації	91
Розділ IV. Практичне використання потенціалу уроків у вихованні ціннісного ставлення до людини у молодших школярів	94
Урок навчання грамоти (1-й клас)	94
Урок літературного читання (2-й клас)	99
Урок позакласного читання (2-й клас)	103
Урок позакласного читання (3-й клас)	106
Розділ V. Додаткові матеріали для ефективного виховання ціннісного ставлення до людини	109
Хвилинки каліграфії морально-етичного спрямування для учнів 2–4-х класів	109
Тексти для читання у родинному колі	112
Тексти для читання на уроках з позакласного читання та у сімейному колі	115
Анкета для педагогічних працівників	151
Анкета для учня (Варіант I)	152
Анкета для учня (Варіант II)	153
Анкета для батьків (Варіант I)	154
Анкета для батьків (Варіант II)	155
Список рекомендованої літератури для вчителів початкових класів для самостійного опрацювання за темою «Виховання у молодших школярів ціннісного ставлення до людини»	157
Література	158

ПЕРЕДМОВА

Навчально-методичний посібник «Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів» адресований учителям початкової школи, вихователям груп продовженого дня, психологам, батькам, студентам психолого-педагогічного факультету.

Працюючи над змістом цього методичного посібника, ми намагалися привернути увагу вчителів, вихователів, батьків до проблеми виховання ціннісного ставлення до людини у молодого покоління.

Створення такого посібника зумовлене сучасною ситуацією у нашому суспільстві. Виховання ціннісного ставлення до людини у молодших школярів взаємопов'язане з навчанням. Важливо навчати дітей сприймати інших такими, якими вони є, долати труднощі у спілкуванні, поведінці, співпереживати і співрадіти.

Ми розробили виховну програму з використання психологічних ігор, вправ, морально-етичних ситуацій, текстів для читання, хвилинки каліграфії. Вибір методів виховання обґрунтований поєднанням психологічного матеріалу, побудованого відповідно до принципів системно-діяльної педагогіки — ігор, оповідань, казок, які мають значний виховний потенціал, що допоможе дитині усвідомити необхідність ціннісного ставлення до людини. На заняттях діти навчаються розуміти, що таке дружба, правила ефективного спілкування; розвивають вміння слухати, висловлювати свої думки, виражати свої почуття, працювати у групі. Створюючи програму, ми враховували нагальну потребу у таких методичних розробках для класних керівників, вихователів груп продовженого дня, шкільних психологів і соціальних педагогів. Готуючи виховну годину, учитель може використати запропоновані вправи або ігри, що, на його думку, є найбільш доцільними.

Посібник містить діагностичні методики, що допоможуть учителю діагностувати рівень вихованості ціннісного ставлення до людини у своєму класі. Пропонуємо зразки конспектів з уроків літературного читання та приклади тренінгів з учителями та батьками, форми та методи роботи на уроках і в позаурочний час. Сподіваємося,

що матеріали посібника сприятимуть організації системи виховання учнів 1–4-х класів і допоможуть вчителям початкової школи у виконанні наказу № 1243 «Про основні орієнтири виховання учнів 1–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України» МОНмолодьспорт від 31.10. 2011.

Запропоновані розробки містять цікаві ідеї, що стимулюватимуть до творчості й фантазії педагогів і дітей.

Бажаємо успіхів у досягненні гармонії та взаєморозуміння з дітьми!

Ольга Третяк